॥ ४९ ॥ ५० ॥ ५१ ॥ ५२ ॥ ५३ ॥ ५४ ॥ ५५ ॥ ५६ ॥ ५७ ॥ ५८ ॥ इतिशल्यांतर्गतगदाप॰नैलकंठीयेभारतभा॰त्रयस्त्रिंशोऽध्यायः ॥३३॥ ॥७॥ तस्मिन्युद्धेइति ॥ १ ॥ २ ॥ ३ ॥ ४ ॥ ॥ ५ ॥ चत्वारिंशदहान्यद्यद्वेचमेनिःसृतस्यवै पुष्येणसंप्रयातोस्मिश्रवणेपुनरागतइति ननुश्रवणेऽत्रयुद्धसमाप्तिर्दृश्यते तदनुपातेनयुद्धारंभोमृगशीर्षेभवितुंयुज्यते अष्टादशाहानियुद्धमभूदितिवचनात् एवंचयुद्धारंभंप्रकृत्यभीष्मपर्वणिसंजयवाक्यंमघाविषयगःसोमस्तद्दिनंसंप्रपद्यतेइतिमघायांयुद्धारंभप्रदर्शकंविरुध्यते तथात्वेरेवत्यांयुद्धसमाप्त्यापत्तेरित्युपक्रमोपसंहारयोर्विरोधोदुःसमाधेयइतिचेत् सत्यं उपसंहार

एतेचान्येचनिहताबहवःक्षत्रियर्षभाः॥ प्रातिकामीतथापापोद्रौपद्याःक्लेशकृद्धतः ॥ ४९ ॥ अवशिष्टस्त्वमेवैकःकुलघ्नोधमपूरुषः॥ त्वामप्यद्यहनिष्यामिगद यानात्रसंशयः॥ ५० ॥ अद्यतेहंरणेदर्पंसर्वनाशयितानृप॥ राज्याशांविपुलांराजन्पांडवेषुचदुष्कृतं ॥ ५१ ॥ दुर्योधनउवाच किंकत्थितेनबहुनायुद्ध स्वाद्यमयासह॥ अद्यतेहंविनेष्यामियुद्धश्रद्धांवृकोदर ॥ ५२ ॥ किंनपश्यसिमांपापगदायुद्धेव्यवस्थितं॥ हिमवच्छिखराकारांप्रगृह्यमहतींगदां॥ ५३ ॥ गदि नंकोद्यमांपापहंतुमुत्सहतेरिपुः॥ न्यायतोयुद्ध्यमानस्यदेवेष्वपिपुरंदरः॥ ५४॥ मावृथागर्जकौंतेयशारदाभ्रमिवाजलं॥ दर्शयस्वबलंयुद्धेयावत्तत्तेद्यविद्यते॥ ॥ ५५ ॥ तस्यतद्वचनंश्रुत्वापांडवाःसहसृंजयाः॥ सर्वेसंपूजयामासुस्तद्वचोविजिगीषवः ॥ ५६ ॥ उन्मत्तमिवमातंगंतलशब्देनमानवाः॥ भूयःसंहर्षयामासू राजन्दुर्योधनंनृपं॥ ५७॥ बृंहंतिकुंजरास्तत्रहयाहेषंतिचासकृत्॥ शस्त्राणिसंप्रदीप्यंतेपांडवानांजयैषिणां॥ ५८॥ इतिश्रीमहाभारतेशल्यपर्वांतर्गतगदाप र्वणिभीमसेनदुर्योधनसंवादेत्रयस्त्रिंशोऽध्यायः॥ ३३॥ ॥७॥ संजयउवाच तस्मिन्युद्धेमहाराजसुसंवृत्तेसुदारुणे ॥ उपविष्टेषुसर्वेषुपांडवेषुमहा त्मसु ॥ १ ॥ ततस्तालध्वजोरामस्तयोर्युद्धउपस्थिते ॥ श्रुत्वातच्छिष्ययोराजन्नाजगामहलायुधः॥ २ ॥ तंदृष्ट्वापरमप्रीताःपांडवाःसहकेशवाः॥ उपगम्योप संगृह्यविधिवत्प्रत्यपूजयन्॥ ३ ॥ पूजयित्वाततःपश्चादिदंवचनमब्रुवन्॥ शिष्ययोःकौशलंयुद्धेपश्यरामेतिपार्थिव॥ ४ ॥ अब्रवीच्चतदारामोदृष्ट्वाकृष्णंसपांड वं॥ दुर्योधनंचकौरव्यंगदापाणिमवस्थितं॥ ५ ॥ चत्वारिंशदहान्यद्यद्वेचमेनिःसृतस्यवै॥ पुष्येणसंप्रयातोस्मिश्रवणेपुनरागतः॥ ६ ॥ शिष्ययोर्वैगदायुद्धंद्रष्टु कामोस्मिमाधव॥ ततस्तदागदाहस्तौदुर्योधनवृकोदरौ॥ ७॥

स्यनिर्णीतार्थकत्वात्तदनुरोधेनोपक्रमस्यनेयत्वान्मघाविषयगइत्यस्यायमर्थः अत्रमघाशब्देनतत्सहचराःपि तरोलक्ष्यंते मघानक्षत्रंपितरोदेवतेतिश्रुतेरितिमघायांपितृसंबंधित्वावधारणात् तेनयुद्धेमृतानांउत्तमदेहप्रदानार्थंचंद्रस्तदापितृलोकेसन्निहितोभूदिति स्वर्गिणांदिव्यदेहलाभश्चंद्राधीनइतिशास्त्रप्रसिद्धं युद्धा रंभस्तुमृगशीर्षेइतिभीष्मपर्वणिनिपुणतरमुपपादितत्तन्नविस्मर्तव्यं ॥ ६ ॥ ७ ॥

Digitized by Google